

Engagemang, energi och envishet

SÅ CYKLAR FREDRIKA JORDEN RUNT

Fredrika Ek lämnade Sverige på en cykel för flera månader sen. Den har trampats från våren till vintern. Landskapen har skiftat från gröna jordbruksmarker, till torra ökensträckor och kalla bergstrakter. På sin resa genom Europa, och vidare i Asien, får hon känna på vad självständighet och rörelsefrihet innebär.

TEXT: HANNA MI JAKOBSON OCH FOTO: FREDRIKA EK

RESOR

Fredrika Ek började cykla på internationella kvinnodagen. 8 mars i år lämnade hon hemmet och alla jobben i Sundsvall, för att ta sig jorden runt. Sen dess har hon tagit sig långt men hon vill ännu längre. Kilometerräknaren på styret har redan passerat tusen mil. Delar av centrala och östra Europa avverkade hon under våren och sommaren. Därefter ändrade resan karaktär. Både när det gäller landskapet och människorna som lever däri. Resan började handla alltmer om de som Fredrika Ek mötte längs vägen.

– Sen Turkiet egentligen, då började den här galna gästvänligheten. Och genom hela Centralasien och i princip desto längre österut jag har rört mig, säger hon med en pigg stämma.

I Mellanöstern och Centralasien var atmosfären mer karg, med 50-gradig hetta i Turkmenistans öken och tunn luft på högplatån i Tadzjikistan. Ju tuffare förhållandena har varit, desto tåligare har hon blivit och desto trevligare har hon blivit bemött.

– Jag blir i regel väldigt väl omhändertagen oavsett, men det brukar bli lite extra när det är kallt, väldigt varmt eller när det är torrt, säger Fredrika Ek.

Efer sju månader har hon tagit sig till den tibetanska högplatån i Kina och kan se tillbaka på den delen av resan som hon hade sett mest fram emot. De områdena som krävde mycket av henne som cyklist. Det handlade inte bara om att vara tålig nog att trampa sig framåt, utan även att ha tålmod. Fredrika Ek hade förberett sig för vägförhållanden, gränskontroller och kulturkrockar.

– Att jag valde att börja österut var för att jag var jättenyfiken och sugen på att få göra det här, som jag faktiskt har gjort klart nu, alltså att cykla Centralasien. Att komma till ett land som Iran till exempel, där man vet att man har mycket fördomar, kändes det långt bort och annorlunda. Det är många platser som jag förmodligen inte hade kommit till om jag inte hade tagit mig dit på cykel, säger hon.

Under resans gång har hon även mött andras fördomar om henne själv som kvinnlig cyklist.

– Folk kan verkligen inte förstå att jag gör det här själv. De frågar var är din man, var är

din pappa. Varför har de släppt iväg dig och hur kommer det här att gå?

I Iran fick hon anpassa sig till strikta klädkoder där hon behövde dölja håret, armarna och benen.

– Vilket i praktiken inte riktigt går att göra på rätt sätt när man cyklar och jag blev stoppad ganska många gånger av polisen, som ibland hade åsikter om hur jag klädde mig. Men vad ska jag göra, det går inte att följa det här eftersom att jag cyklar och då är deras lösning att inte cykla, berättar Fredrika Ek.

”Det är många platser som jag förmodligen inte hade kommit till om jag inte hade tagit mig dit på cykel.”

Att fortsätta cykla, i länder där hon ifrågasätts, är ändå en självklarhet. Före resan hade hon även bestämt sig för att göra en insamling för *Action Aid*, en organisation som främst jobbar med kvinnors och flickors rättigheter.

– De jobbar mer för att få igenom lagförslag och ge förutsättningar för kvinnor att leva sina egna liv och bli självständiga, berättar Fredrika Ek.

Eftersom hon har utövat sporter på hög nivå, och har tidigare erfarenhet som långfärdscyklister, hade hon egentligen inte oroat sig över själva cyklingen. Däremot var hon inte lika säker på hur de olika graderna av frihet eller förtryck skulle påverka henne under resan.

– Det är ofta många som frågar, hur det är att resa så här som tjej. Att det ska vara så mycket svårare eller farligare, förklarar hon. Själv har hon känt sig trygg på cykeln hela vägen.

– **Det är så olika i olika länder**, generellt så finns det ett förtryck mot kvinnor men det ser olika ut, fortsätter Fredrika Ek.

Det var därför hon startade den insamling som nu är uppe i 150 000 kronor, men under resan har det fått en mer praktisk innebörd. Utifrån alla de asiatiska hem som hon har blivit inbjuden till minns hon ett särskilt starkt. ▶

KIRGIZISTAN Bergsvägar och bergsutsikt på hög höjd i Tamirbergen.

MOSKÉ
Cykelstopp vid
Samarkand i
Uzbekistan,
hösten 2015.

FREDRIKA
Uppe på ett
bergspass,
3 600 meter
över havet.

RESOR

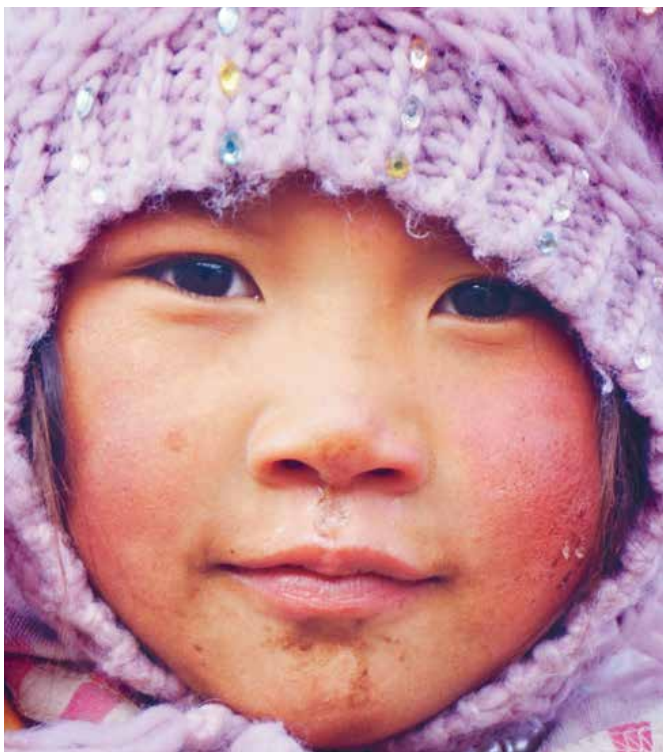
JURTA
Ett av alla de hem dit
cyklister kan bli inbjudna.

BERGSKEDJA Himalaya finns i Kinas horisont.

KAMEL
Turen börjar
handla allt
mer om djur
och natur.

MÖTE Flicka på den tibetanska
högplatån som visar Fredrika Ek
livet på hög höjd.

Hon hade blivit erbjuden en sovplats i en familjs jurta i Kirgizistan. Kvinnan som bodde där bjöd på te, bröd och jak-yougurt.

– Jättehärligt, tills hennes man kom hem på sin åsna. Han hade varit och jobbat med djuren, berättar Fredrika Ek.

Därefter fick hon se ett uttryck för det hon själv vill bekämpa.

– Den piskan som han hade använt till sina djur använde han mot sin fru. Att när en gäst tittar på så misshandlar han henne. Det var så öppet.

Under sin resa har Fredrika Ek även mött de som har kunnat trotsa vissa könsstrukturer. Till exempel en äldre kvinna i Iran.

– Hon var en riktig frihetskämpa. Jag kommer inte ihåg hur gammal hon var, men över 65 kanske, maratonlöpare. Det är ett koncept som inte finns i Iran egentligen, berättar Fredrika Ek.

Den iranska kvinnan hade löptränat i en park i större delen av sitt liv. Trots att det under vissa politiska perioder blev striktare klädkoder och ibland rädde totalt kvinnoförbud.

– Det var viktigt för henne själv att få känna sig fri. Hon berättade att när hon började springa i den där parken hade hon parkvakten efter sig varje gång, då han skulle jaga ut henne. Då fick hon bra motivation. Hon sa att hon var i bättre i form då, när hon var tvungen att hålla tempo.

Utifrån påminner det om Fredrika Eks egen drivkraft, som märks av i såväl hennes insamling som cykling.

– Överhuvudtaget trivs jag med att köra mitt eget race, konstaterar hon.

Hennes driv och driftighet har tagit henne genom 50-gradig hetta i Turkmenistans öken och minusgradig bergsluft i Tadzjikistan. Nu fortsätter hon att klättra höjdmeter längs Himalaya.

– Jag har verkligen en stor tilltro till min egen förmåga nu. Det fanns rätt många situationer som på förhand kändes spännande. Som jag var spänd inför och osäker på hur jag skulle klara av. Det är mycket som jag fortfarande inte kan, men det löser sig, säger hon.

RÖRELSEFRIHET Efter att ha sveltats under lager av kläder och en hijab i Iran fortsatte Fredrika Ek att cykla i Taklamakanöknen.

THE BIKE RAMBLE

- **CYKLIST** Fredrika Ek, 24 år
- **CYKEL** Surly Long Haul Truck
- **CYKELRUTT** Sverige, Danmark, Tyskland, Tjeckien, Österrike, Slovenien, Kroatien, Bosnien och Herzegovina, Montenegro, Albanien, Makedonien, Grekland, Turkiet, Iran, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadzjikistan, Kirgizistan och Kina. Vidare mot Sydostasien, Australien, Sydamerika, Nordamerika och Europa.
- **CYKELBLOGG** thebikeramble.com

